

Reintoarcerea la lectura

Inceputul mileniului al III-lea, s-a caracterizat, in ceea ce priveste bibliotecile publice, printr-o afluenta a publicului cititor, fenomen care, la prima vedere, parea surprinzator si neasteptat, atat prin latura cantitativa (numarul de cititori), cat si prin cea calitativa (cererile foarte difersificate de lectura).

Multi specialisti prevestisera o moarte lenta a suportului scris, a cartii, mass-media reprezentand optiunea fundamentala a contemporaneitatii, insemnand rapiditate si eficienta maxima in gasirea si difuzarea informatiei. De la afirmatia lui Francis Bacon – “cunoasterea in sine inseamna putere” – la Alvin Toffler care spunea ca “informatia inseamna putere”, diferenta axiologica poate parea esentiala. Insa, la o analiza mai atenta, ea este una de forma, referindu-se in special la suportul material de transmitere a informatiei si vesteste zorii unei societati informationale in care comunicarea va insemna o comuniune om-masina.

Relatia carte - mass-media era vazuta ca o concurenta acerba in care castigul era anticipat a fi de partea radioului si televiziunii. In ultimul timp, insa, specialistii consacratii in stiinta comunicarii au realizat eficienta unui parteneriat intre cele doua parti, fiecare avand functii si efecte specifice (si diferite).

Biblioteca, lectorul, cartea nu vor mai fi ceea ce au fost, influentele mass-media fiind de necontestat, noile sisteme informationale penetrand semnificativ institutia cartii, dar acest lucru nu va insemna in nici un caz moartea cartii si a bibliotecii, ci o transformare a lor in altceva, mai eficient si benefic pentru comunitate.

Conceptul fundamental va ramane cel de LECTURA, concept care individualizeaza atat relatia cititor-carte, cat si relatia cititor-carte-biblioteca/bibliotecar. “Cultura mozaic”, concept prin care A. Moles definea cultura difuzata prin mass-media, este insuficienta pentru interesele speciale de informare ale indivizilor. De la o perioada de cautare a senzationalului, a stirilor “calde”, in care radioul, presa scrisa, televiziunea au castigat detasat competitia, omul modern s-a reintors la o lectura sistematizata, suportul principal fiind cartea, iar institutia de baza, biblioteca. Consumul functional de lectura (Robert Escarpit), insemnand interese strict directionate de informare, a capatat o mare pondere, “lectura-munca” (Andre Maurois) reliefand aviditatea informationala a celui care o practica, dorinta, de altfel umana, de a avea succes intr-un domeniu sau altul de activitate.

Biblioteca de astazi trebuie sa se adapteze din mers atat schimbarilor din societate, cat si provocarilor unei epoci care nu mai are rabdare. Procesul de tranzienta semnalat de Toffler a devenit real si pentru noi. Pentru a ne putea orienta in avalansa de schimbari, de informatii diverse, biblioteca reprezinta un punct de reper, iar lectura – o posibilitate de a intelege si de a ne intelege. Dincolo de dificultatile importante pe care trebuie sa le depaseasca, biblioteca publica romaneasca ramane un element important in devenirea societatii romanesti, in dezvoltarea ei viitoare, un “un complement indispensabil al scolii si al Universitatii” (Andre Maurois).

In acest context, cartea ramane cu adevarat acel “speculum humanae salvationis” (oglinda mantuirii omenesti) care il apropie peste spatiu si timp pe cel care cauta de cel care descopera, oglinda in care licareste o speranta de viitor.

Dr. Octavian Mihail Sachelarie

Material publicat in “Cultura: Revista de opinii si informatii culturale”,
Pitesti, anul II, nr.1(3), trim I, 1999